

und pl. MBh. 1, 4973. 3, 1969. 7, 5461. 8, 2212. HARIV. 6067. 6139. RĀGA-TAR. 5, 207. 6, 68. BHĀG. P. 8, 9, 19. MĀRK. P. 8, 70. PRAB. 85, 16. DAÇAK. 69, 5. Oeflers gegen die Grammatik डुर्णय (vgl. jedoch डुर्णामन्, डुर्णितैषिन्) geschrieben HARIV. 9881. R. 6, 24, 25. PAÑKĀT. 89, 7. I, 421. KATHĀS. 15, 50. 21, 94. RĀGA-TAR. 1, 273. — Vgl. डुर्नति.

डुर्णामक (2. डुष् + नामन्) n. Hämorrhoiden AK. 2, 6, 2, 5.

डुर्णामन् (wie eben) 1) m. N. pr. eines Jaksha BRAHMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 18, b, 36. — 2) f. Wendeltreppe (eine Art Muschel) AK. 1, 2, 2, 25. TRIK. 3, 3, 243. H. 1206. an. 3, 383. MED. n. 184. HĀR. 111. डुर्णामो ÇABDAR. im ÇKDR. — 3) n. Hämorrhoiden TRIK. H. 468. H. an. MED. SUÇR. 1, 177, 10. 15. 189, 14. 190, 10. 2, 81, 17. — Vgl. डुर्णामन्.

डुर्णामारि (डुर्णामन् + श्रि) n. die Knolle des Amorphophallus campanulatus Bl. (Feind der Hämorrhoiden d. i. dieselben vertreibend) RĀGĀN. im ÇKDR.

डुर्णयत् (2. डुष् + नि) adj. schwer niederzudrücken, — zu bezwingen: रिपु KULL. zu M. 7, 186. मनस् MBh. 3, 15429. BHĀG. 6, 35.

डुर्णमित (2. डुष् + नि) adj. schlecht niedergesetzt: पदे पदे डुर्णमिते RAGH. 7, 10 = KUMĀRAS. 7, 61.

डुर्णमित (2. डुष् + नि) n. ein böses Omen MBh. 2, 818. ÇĀK. 63, 11, v. 1.

डुर्णयितु (2. डुष् + नि) adj. schwer festzuhalten: सूर्यस्येव रश्मयो डुर्णयितवो कस्त्योडुर्णयितवः RV. 1, 133, 9. schwer zurückzuhalten, — zurückzuweisen: सुप्रेतुः सूर्यसो न पन्था डुर्णयितुः परिप्रीतो न मित्रः 190, 6.

डुर्णरीत (2. डुष् + नि) adj. f. घ्रा schwer anzuschauen, — zu sehen für (instr. oder gen.) MBu. 2, 947. 8, 4466. 12, 12661. HARIV. 6616.

डुर्णरीदय (2. डुष् + नि) adj. dass. BHĀG. 11, 17. MBh. 8, 3994. HARIV. 2311. R. 1, 49, 15. 18 (GORR. 50, 17). R. GORR. 1, 76, 19. 3, 79, 7. RAGH. 6, 5.

डुर्णवर्त्य (2. डुष् + नि) adj. 1) schwer zur Umkehr zu bringen, von einem fliehenden Heere MBu. 6, 145. — 2) von wo die Rückkehr schwer ist: प्रातो ऽस्मि ते विषयं डुर्णवर्त्यम् MBh. 13, 3504.

डुर्णवार (2. डुष् + नि) adj. f. घ्रा schwer zurückzuhalten, — zurückzudrängen, — abzuwehren: ते त्वार्यधर्मसंस्था डुर्णवारा डुरासदाः MBu. 7, 1411. 4555. इष्टार्थाभिनिविष्टं मनो डुर्णवारम् Schol. zu KUMĀRAS. 5, 5. अस्त्राणि R. 5, 58, 6. कालपाश 3, 59, 22. इदमसुलभवस्तुप्रार्थनाडुर्णवारं (प्रार्थनादु?) प्रथममपि मनो मे VIKR. 23. लोकप्रवाद Hit. 11, 7. उत्कण्ठा DAÇAK. in BENF. Chr. 190, 18. Davon डुर्णवारत् n. nom. abstr. KULL. zu M. 2, 36.

डुर्णवार्य (2. डुष् + नि) adj. dass.: अपामिव मरुवेगस्त्रस्ता इव मरुमागः । डुर्णवार्यतमा चैव प्रथमा मरुतो चमूः ॥ MBh. 12, 3770. जरातंघवल HARIV. 6398. डुर्णवार्यतैर्घृतिः 5893. कृत्या MBh. 7, 3470. बान्धवेषो भयं घोरम् HARIV. 8425. विश्वामित्रस्य कोपः MĀRK. P. 8, 160.

डुर्णवृत् (2. डुष् + नि) adj. von wo die Rückkehr schwer ist: यमत्तय R. 4, 22, 36.

डुर्णष्क्रमण (2. डुष् + नि) n. ein schweres Herauskommen ÇĀK. zu KHAND. Up. 5, 10, 6.

डुर्णप्रपतन (2. डुष् + नि) n. dass. KHAND. Up. 5, 10, 6. Text und

Schol.: °प्रपतर्.

डुर्निसरण (2. डुष् + नि) n. dass. ÇĀK. zu KHAND. Up. 5, 10, 6.

डुर्नति (2. डुष् + नीति) adj. schlecht geführt, — geleitet; n. ein schlechter oder unkluger Streich: डुर्नतिमिदमारब्धम् HARIV. 7402. डुर्णति (richtig डुर्नति v. l.) किमिहास्ति किं च सुकृतम् PAÑKĀT. II, 21. ein schlimmer Streich, den Einem das Schicksal spielt: नूनं हि बालया धातुर्मया वै विप्रियं कृतम् । यस्य प्रसादादुर्नतिं प्राप्तास्मि MBh. 4, 618. — Vgl. डुर्णय. डुष्प्रणीत.

डुर्नतिभाव (डु + भा) m. ein schlechtes oder unkluges Benehmen MBh. 5, 6007.

डुर्नप (2. डुष् + नप) m. ein schlechter König RĀGA-TAR. 5, 416.

डुर्बद्ध (2. डुष् + ब्) adj. schlecht befestigt: वस्ति SUÇR. 2, 201, 16. 18.

डुर्बल (2. डुष् + बल) 1) adj. f. घ्रा schwach, schwächlich AK. 2, 6, 1. 44. H. 449. von belebten Wesen M. 7, 20. 8, 172. 9, 6. DRAUP. 5, 13. HARIV. 9239. R. 2, 41, 2. 3, 31, 49. 32, 1. SUÇR. 1, 113, 13. 118, 11. 179, 7. KĀM. NĪTIS. 8, 59. PAÑKĀT. I, 128. HIT. I, 206. BHĀG. P. 8, 8, 40. गो eine schwächliche, magere Kuh MBh. 4, 182. 934. मध्य eine schwächliche, schmale Taille R. 3, 52, 31. अर्थ कर्गlicher Besitz MĀRK. P. 20, 27. वचस् MBh. 13, 6776. आशा Hoffnung RAGH. 5, 12. ज्ञान° schwach an Wissen BHĀG. P. 4. 19, 22. धर्म° MBh. 3, 1285. डुर्बलन्द्ध्य schwache so v. a. ungebändigte Sinne habend M. 3, 79. MBh. 12, 656. compar. डुर्बलीयम् schwächer, schwächlich MBh. 3, 535. 8, 4699. 14, 677. प्राणतः 1, 7038. — M. 3, 151 wird das Wort von KULL. durch डुश्मन् ohne Vorhaut erklärt; diese Bed. könnte डुर्बल (बल von बल्) haben, wie auch die Calc. Ausg. schreibt, aber डुर्बल Schwächling scheint besser in den Zusammenhang zu passen. Meduāt. hat डुर्बल gelesen. — 2) m. (डुर्बल geschrieben) ein best. Vogel, = भा-एडीक VARĀH. BRH. S. 87, 28; vgl. डुर्बलिक. — 3) f. घ्रा eine best. Pflanze (अम्बुशिरीषिका) BHĀVAPR. im ÇKDR.

डुर्बलता (von डुर्बल) f. Schwäche, Abgefallenheit: सो ऽपि (गर्भः) घा-सभावादतिडुर्बलतां गतः PAÑKĀT. 224, 2.

डुर्बलामि (डु + अमि) adj. eine schwache Verdauung habend; davon डुर्बलामिता f. schwache Verdauung SUÇR. 1, 277, 3.

डुर्बलिक (डुर्बलिक geschrieben) m. ein best. Vogel, = डुर्बल VARĀH. BRH. S. 87, 7.

डुर्बल (2. डुष् + बल) adj. v. l. für डुर्बल M. 3, 151. MEDHĀTITHI giebt drei Deutungen: kahlköpfig, rothhaarig und keine Vorhaut habend.

डुर्बरीण (2. डुष् + वी) adj. struppig, vom Bart ÇAT. Bā. 11, 4, 1, 6. 14.

1. डुर्बुद्धि (2. डुष् + बु) f. Thorheit MBh. 3, 4890.

2. डुर्बुद्धि (wie eben) adj. schlechten oder verkehrten Sinnes, Böses im Sinne führend oder thöricht (gew. in dieser Bed.) MBh. 4, 416. N. 9, 16. Hip. 1, 45. 4, 12. BHĀG. 1, 23. R. 1, 58, 2. 59, 20. 2, 84, 3. 3, 37, 22. 54, 25. 55, 15. PAÑKĀT. I, 358. BHĀG. P. 7, 5, 16.

डुर्बुध (2. डुष् + बुध) adj. thöricht, im Gegens. zu परिणत MBh. 11, 166.

डुर्बोध (2. डुष् + बोध) adj. schwer zu verstehen, — zu ergründen R. 4. 17, 6. BHĀG. P. 3, 23, 30. 6, 3, 21. समुद्र इव 4, 22, 58. Schol. zu Git. 1, 4.

डुर्ब्राह्मण (2. डुष् + ब्रा) m. ein schlechter Brahman: यो डुर्ब्राह्मणः सोमं पिपीसति TS. 2, 1, 10, 1. Schol. zu KĀTJ. Çā. 8, 2, 16.

डुर्भत (2. डुष् + भत) adj. f. घ्रा schwer zu essen WILS.